

עפ"ת 48442/06/19 - ילנה ריבקיין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 48442-06-19 ריבקיין נ' מדינת ישראל
בפני כבוד השופטת גילת שלו
המעוררת
נגד
המשיבה
מדינת ישראל
ילנה ריבקיין

פסק דין

המעוררת הורשעה לאחר שמיעת הראיות, בבית המשפט לתעבורה באשדוד (כב' השופטת הגר אדרי), בעבירות של אי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חציה- עבירה לפי תקנה 67(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961; נהיגה בקלות ראש- עבירה לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; והתנהגות הגורמת נזק- עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה. בגין הרשעתה, נדונה המעוררת ביום 23.5.19 לעונשים הבאים: פסילה בפועל למשך 3 חודשים (תוך דחיית מועד הפקדת הרשיון עד ליום 3.11.19), פסילה על תנאי של 3 חודשים למשך 3 שנים, וקנס בסך 1,000 ₪.

הערעור מופנה כלפי פסק הדין, ובעיקר כלפי הכרעת הדין המרשיעה.

על פי כתב האישום (המתוקן בשנית) שבעובדותיו הורשעה המעוררת, ביום 16.2.16, בסמוך לשעה 19:00, נהגה המעוררת ברכב ברחוב משה דיין באשדוד, לכיוון הכיכר עם רחוב בן עמי; כשאותה העת חצה מר יאן ריבקיין (להלן- המתלונן) את הכביש במעבר חציה, משמאל לימין, יחסית לכיוון נסיעתה של המעוררת. המעוררת גרמה לתאונת דרכים, בכך שנהגה ברשלנות, לא אפשרה למתלונן לחצות בבטחה את הכביש במעבר החציה ופגעה בו, וכתוצאה מכך נחבל המתלונן בגופו.

כבר בתחילת ההליך בבית המשפט קמא, כפרה המעוררת במיוחס לה. לטענתה, היא עצרה את רכבה לפני מעבר החציה, התקדמה מעט, וכאשר רכבה עמד לפני הכיכר ואחרי מעבר החציה, המתלונן "התנפל" על מכסה המנוע של רכבה, וביים תאונת דרכים, על מנת להונות ולקבל כספים במרמה בהליך אזרחי; עוד טענה, כי חברו של המתלונן, העד אלכסנדר שוורץ (להלן- שוורץ), כלל לא נכח בזירה, והמתלונן התקשר אליו ואמר לו מה לומר.

ראוי לציין, כי ביום 4.2.18, בעודה מיוצגת ע"י סגור מטעמה, הוצג בהעדרה של המעוררת הסדר טיעון, במסגרתו תוקן כתב האישום לקולא; ובהמשך, ביום 6.5.18, נדונה המעוררת בהעדרה (בפני כב' השופטת דורית בונדה) לעונשים של פסילה על תנאי וקנס, כפי שהוסכם בין הצדדים. ואולם, כבר ביום 7.5.18 התייצבו בפני בית המשפט המעוררת ובא כוחה, כאשר המעוררת היתה נסערת, טענה שרק עתה נודע לה על פסק הדין, ושהיא עומדת על חפותה; ובא כוחה הגיש בקשה לביטול פסק הדין, בטענה כי הוא טעה לחשוב שהיא מסכימה להסדר שהוצג. ביום

22.5.18 בוטל פסק הדין בהסכמת הצדדים, ובהמשך הועבר התיק לשמיעה בפני מותב אחר, והסנגור שוחרר מהמשך הייצוג.

במסגרת שמיעת הראיות בפני בית המשפט קמא, המערערת לא היתה מיוצגת; מטעם התביעה העידו המתלון וחברו שוורץ, בוחן התנועה (שאין חולק כי בחן את הזירה רק כחודש לאחר האירוע), גובה אמרת המערערת (אשר אין חולק כי נגבתה בסיוע מתורגמנית לרוסית, אך לא תועדה בשפה הרוסית, באודיו, או בוידאו) והמתורגמנית שתרגמה את מהלך החקירה; ומטעם ההגנה העידו המערערת ובתה (אשר בסופו של דבר לא היתה מחלוקת כי שהתה ברכב בעת האירוע).

הכרעת הדין

במסגרת הכרעת הדין קבע בית המשפט קמא, כי המשיבה הוכיחה את אשמתה של המערערת בכל העבירות שיוחסו לה בכתב האישום, מעבר לכל ספק סביר, וזאת מהנימוקים הבאים:

1. בית המשפט העדיף את גרסת המשיבה לקרות התאונה, אשר נסמכה, בין היתר, על עדות הבוחן לגבי תיאור הזירה, שדה הראיה ונסיבות קרות התאונה.

2. בית המשפט התרשם מעדות המתלון כעדות "**אמינה, רצופה ובוטחת**" (הכרעת הדין בעמ' 47), וקיבל גרסתו כי הוא חצה מעבר חציה ראשון, הגיע לאי התנועה, והמשיך למעבר החציה השני, כי הרכב שנסע בנתיב שממין למערערת נעצר, המערערת התקרבה והוא סבר שתעצור את רכבה, אך היא לא עצרה, ולכן הוא נפל על מכסה המנוע שלה ונחבל ברגלו, חבלה לגביה הוצגו מסמכים רפואיים. עדות המתלון נתמכה בעדותו של שוורץ, אשר הלך מאחוריו, אך **"גם בלעדי עדות זו, עדות הולך הרגל מתיישבת טוב יותר עם נסיבות קרות התאונה"** (שם, בעמ' 47).

3. העובדה שהמערערת היא זו שדיווחה על התאונה למשטרה, אינה מתיישבת עם טענתה כי המתלון בדה את התאונה מליבו; וטענתה כי היו מקרים דומים בעברו, נשללה על ידו. המתלון אף הציג תמונה מיום האירוע המעידה כי הוא נחבל, ואין לו כל טענה כלפי המערערת.

4. **"עדותם של עדי התביעה... היתה עניינית, בהירה ועקבית"** (שם, בעמ' 44), כאשר גרסת המערערת תומכת בגרסת המתלון בנקודות רבות, היא הסכימה שחלק מרכבה עמד על מעבר החציה, וכי לא הבחינה במתלון על מעבר החציה, וגם לפי גרסתה והשרטוט שערכה, מקום פגיעת הולך הרגל ברכבה נמצא בתחום מעבר החציה, בו חלה עליה חובת זהירות מוגברת.

5. אין לקבל את טענת המערערת כי המתלון לא חצה במעבר החציה, אלא הגיע מכיוון הכיכר, שכן אין הגיון בכך שהמתלון, אשר חצה מעבר חציה ראשון, יסטה מנתיב הליכתו, יאריך את דרכו מסביב לכיכר, ויחזור למדרכה; וגם לו היתה גרסה זו מתקבלת, היה על המערערת לראות את המתלון משלים את חציית מעבר החציה הראשון ומגיע למעבר החציה השני, אך היא כלל לא הבחינה בו עובר לפגיעה, ונעצרה רק לאחר הפגיעה, ובכך מתבטאת רשלנותה.

6. בעדותה בבית המשפט תיארה המערערת את האירוע, באופן שונה מתיאורה בחקירתה במשטרה, ונפלו סתירות

בעדותה (כמפורט שם, בעמ' 45); ו"גרסתה אינה תואמת את קרות הדברים על פי העדויות, רבה בסתירות ואינה מתיישבת עם ההיגיון" (שם, בעמ' 48).

7. עדות בתה של המערערת היתה "מעורפלת, חסרה בפרטים, עמדה בחלקה בסתירה לעדותה של הנאשמת עצמה ולא תרמה לביסוס גרסת הנאשמת. בהתחשב בעובדה כי הייתה קטינה במועד התאונה, ערפול הזיכרון מובן ומקובל", כאשר בית המשפט פירט את הסתירות בין עדותה של המערערת לבין עדות הבת (שם, בעמ' 45-46).

8. בית המשפט דחה את גרסת המערערת לגבי תרגום לקוי של חקירתה במשטרה, לאור עדויותיהם של החוקר ושל המתורגמנית, שבית המשפט התרשם כי עשו עבודתם נאמנה; וקבע כי אופן החקירה ותיעוד הממצאים, לא פגעו ביכולתו של בית המשפט לרדת לחקר האמת.

על כן, כאמור, הרשיע בית המשפט קמא את המערערת בכל העבירות שיוחסו לה בכתב האישום.

גזר הדין

במסגרת גזר הדין, סקר בית המשפט קמא את הערכים המוגנים בגדרי העבירות, את נסיבות המקרה ואת תוצאותיו; וקבע כי מידת רשלנותה של המערערת מצויה "ברף הבינוני - בדרג נמוך", כך שמידת הפגיעה בערך המוגן היא "ממשית אך לא ברף הגבוה". בשקלול הנסיבות האמורות, יחד עם מדיניות הענישה ו"נסיבות אחרות שאינן קשורות בעבירות" (כאשר קודם לכן נסקרו עברה התעבורתי של המערערת, ונסיבותיה האישיות והרפואיות), קבע בית המשפט את מתחם העונש ככולל פסילה בפועל לתקופה שבין 3 עד 6 חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

לאור חלוף הזמן, העובדה שהחבלה שנגרמה למתלון מצויה ברף נמוך, עברה התעבורתי של המערערת (הכולל 3 הרשעות בין השנים 2011-2017), שאינו כולל עבירות דומות, אי נטילת אחריות, האינטרס הציבורי בצמצום תאונות הדרכים, ונסיבותיה האישיות של המערערת, המתמודדת עם מחלה קשה; החליט בית המשפט לדון את המערערת לעונשים שפורטו לעיל.

הטענות בערעור

המערערת שבה וטענה באריכות כי מדובר בתאונה שבוימה ע"י המתלון, על מנת להוציא במרמה כספים, ממנה או מהביטוח. לדבריה, ביום האירוע שוחח המתלון בטלפון הנייד, סירב להצעתה להזמין אמבולנס ומשטרה, ומסר שאין לו כל טענות כלפיה, אך בהמשך הוגשה על ידו תלונה שקרית, במטרה לתבוע אותה במישור האזרחי; והיא הפנתה בנוסף לתעודה הרפואית שהוגשה בעניינו של המתלון, ולעולה ממנה בנוגע להרגלי השתיה שלו. המערערת הפנתה לסרטון מיום התאונה (סרטון שלא הוגש לבית המשפט קמא, ועל כך יורחב בהמשך), בו ניתן לראות שהמתלון הולך באופן רגיל, אשר אינו מתיישב, לטעמה, עם פציעתו הנטענת, ואף ניתן לראות בו כי הוא הולך בגפו, וחברו שוורץ אינו לידו.

עוד טענה, כי לא ניתן לתת אמון בעדותו של שוורץ, אשר לא נכח במקום בעת האירוע, ואף לא יכול היה להמצא בעיר

אשדוד בעת האירוע, כעולה מפלטי השיחות והאיכון שלו באותו יום (יוער, כי גם פלטים אלו לא הוגשו לבית המשפט קמא).

לטענת המערער, הכרעת הדין וראיות התביעה מבוססות על הנחות ועל הגיונה של התביעה בלבד, ולא על ראיות אובייקטיביות; כאשר העובדות החשובות לצורך הכרעה בתיק כלל לא נבדקו ולא התבררו בבית המשפט קמא - לא נערכו בדיקה של הרכב, מדידות או שחזור של התאונה לבדיקת מהירות הנסיעה, מרחק הבלימה, המקום בו הבחינו הצדדים זה בזה, מקום האימפקט, או מהירות הולך הרגל; ולא הוכח שהחבלה של המתלונן נגרמה ביום האירוע, או כתוצאה מדריסה. עוד טענה, כי קיימים אי דיוקים וחסרים בפרוטוקול הדיונים, כי לא התאפשר לה להשלים את חקירתו של שוורץ, כי בית המשפט לא אפשר הגשת התמונה מיום האירוע שהציג המתלונן; כי לא ניתן משקל להפרת נוהל חקירת חשוד, כאשר חקירתה בשפה הרוסית לא תועדה כקבוע בחוק; כי לא היו סתירות בין עדותה לבין עדותה של בתה; וכי לא ניתן משקל לסתירות בין עדויותיהם של המתלונן ושל שוורץ.

לאור כל האמור, עתרה המערער לביטול הכרעת הדין המרשיעה, ולזיכוי מהעבירות שיוחסו לה.

ב"כ המשיבה עתר לדחיית הערעור על שני חלקיו.

אשר להכרעת הדין טען, כי בית המשפט קמא קבע את אשמת המערער לאחר שמיעת העדים, בחינת כלל הראיות, ולאחר שאימץ את מסקנות הבוחן אשר חקר את האירוע; בית המשפט דחה את טענות המערער לגבי ליקויים בתרגום החקירה; ואף מצא סתירות בעדות המערער, וסתירות בין עדותה לבין עדות בתה. על כן נטען, כי בהתאם להלכה הפסוקה, ערכאת הערעור לא תתערב בממצאי מהימנות שקבע בית המשפט ששמע את הראיות; כאשר טענותיה של המערער בדבר פעולות שלא בוצעו, אינן רלוונטיות לתיק שבפנינו, שעניינו פגיעה בהולך רגל על מעבר חציה. לדבריו, אין כל תימוכין בראיות לטענתה המרכזית של המערער, כי המתלונן ביים את התאונה, מה גם שהמערער היא שפנתה למשטרה, ולא ניתן לומר שהמתלונן שאף לקבל דבר מה ממנה.

אשר לגזר הדין, טען ב"כ המשיבה, כי בית המשפט עשה חסד עם המערער, והתחשב בנסיבותיה האישיות, שכן למרות שנוהלו הוכחות, ולמרות שמדובר בתאונת דרכים שהתרחשה על מעבר חציה, במסגרתה נגרמה למתלונן חבלה, הוטל על המערער עונש המינימום.

דין והכרעה

הלכה ידועה היא, כי אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו ע"י הערכאה הדיונית; זאת נוכח היתרון שיש לערכאה הדיונית על פני ערכאת הערעור, הנובע מכך שהעדים העידו בפניה, כך שביכולתה להתרשם מהם באופן בלתי אמצעי, ממהימנותם, מאופן מסירת עדותם, וממכלול "אותות האמת" שעלו מעדותם. בהקשר זה יפים הדברים שנקבעו בע"פ 7532/12 **איטל נ' מדינת ישראל** (11.12.16):

"מושכלות ראשונים מנחים אותנו כי אין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה,

ועוד יותר מכך בממצאי מהימנות, שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים. הטעם לכך הוא היתרון המובנה שיש לערכאה הדיונית על-פני ערכאת הערעור כמי שרואה את העדים, שומעת אותם ומתרשמת מהם באורח ישיר ובלתי אמצעי, ויכולה, לפיכך, לתור באופן מיטבי אחר 'אותות האמת' העולים מהעדויות".

לצד זאת, במהלך השנים, נקבעו לכלל זה מספר חריגים, המתייחסים למעשה למקרים בהם ניתן לקבוע, כי נשלל יתרונה המובנה של הערכאה הדיונית על פני ערכאת הערעור (ראו ע"פ 8146/09 **אבשלום נ' מדינת ישראל ואח'** (8.9.11) והאסמכתאות המפורטות שם).

בענייננו, הגם שהכרעת הדין לא הגדירה במסגרת "גדר המחלוקת" את השאלה המרכזית שעמדה במחלוקת בין הצדדים, דהיינו, הטענה לפיה המתלון שיקר ולמעשה בים את התאונה על מנת לקבל כספים במרמה; נחה דעתי כי גם סוגיה זו לובנה בסופו של דבר ונשללה ע"י בית המשפט.

כאמור, בית המשפט קמא התרשם לחיוב מעדותו של המתלון כעדות אמינה ובוטחת, ומעדויותיהם של שאר עדי התביעה (לרבות שוורץ והבוחר) כענייניות ועקביות, ודחה את הטענה כי המתלון בדה את התאונה מליבו. בית המשפט אף מצא חיזוקים לא מעטים לגרסת המתלון, הן בעדותו של שוורץ; הן בתעודות הרפואיות ובתמונות שהציג המתלון (אשר לגביהן, אין לי אלא להצטרף לטרוניית המערערת על כך שמוצג כלשהו, שהוצג לבית המשפט במהלך ניהול התיק, לא הוגש לתיק או תועד בכל דרך אחרת); הן בהתיישבותה עם ההגיון ועם נסיון החיים; והן בעדותה של המערערת עצמה.

בית המשפט אף התרשם מקיומן של סתירות ותמיהות בגרסתה של המערערת; ולא מצא בעדותה של בתה כדי לחזק את גרסתה, אלא להיפך.

בחנתי גם את שאר טענותיה של המערערת במסגרת הערעור, ולא מצאתי כי יש בהן כדי לשנות ממסקנות בית המשפט קמא. בנסיבות אלו, אין לומר כי עניינה של המערערת נכנס לגדר החריגים לכלל אי ההתערבות, או כי יש נימוק כלשהו להתערבות בממצאי העובדה והמהימנות שקבע בית המשפט קמא, לאחר שהתרשם באופן בלתי אמצעי מהעדים.

לאור היותה של המערערת בלתי מיוצגת, ונוכח עמידתה בתוקף על חפותה, אפשרתי למערערת להציג בפני ראיות אשר לא עמדו בפני בית המשפט קמא בעת מתן הכרעת הדין (סרטון בו צילמה בתה של המערערת את המתלון בסמוך לאחר האירוע, ופלט מחקר תקשורת שנערך לטלפון של שוורץ לגבי השעות הסמוכות לאירוע).

אציין תחילה, כי הסרטון היה בידי המערערת כבר מתחילת ניהול ההליך, והוא אף הוצג בפני המשיבה ובפני חלק מהעדים במהלך שמיעת הראיות; ובאמרת אגב אעיר, כי במצב דברים זה, לא ברור מדוע בית המשפט לא קיבלו כראיה, ומדוע סירב לקבלו כראיה בשלב בו ביקשה זאת המערערת (ביום 24.2.19, לאחר הסיכומים, אך כ-3 חודשים לפני מתן הכרעת הדין), בעיקר כשמדובר בנאשמת שאינה מיוצגת. אשר לפלט מחקר התקשורת, מדובר בראיה

שהתבקשה ע"י המערערת כבר בתחילת ההליך, עוד כשהיתה מיוצגת, ובישיבת ההוכחות הראשונה (12.11.18), הודע למערערת ע"י ב"כ המאשימה כי הראיה התקבלה, וכי היא מוזמנת להעתיקה, אך היא לא עשתה כן, אלא ביקשה לקבלה רק ביום 13.6.19, לאחר מתן גזר הדין.

מכל מקום, המערערת לא הטיחה ראיות אלו בפני המתלון ובפני העד שוורץ במהלך חקירותיהם הנגדיות, לא עימתה אותם עם טענותיה בנוגע אליהן, ולא נתנה להם הזדמנות להתגונן מפני הפרשנות שביקשה לגזור מהן.

על אף הקושי שבעיון בראיות, שלא הוצגו בפני בית המשפט קמא ולא הוטחו בפני העדים, בחנתי היטב את טענותיה של המערערת בנוגע לראיות אלו, על מנת להסיר כל חשש שמא, על אף התרשמות בית המשפט קמא, קיים בהן פוטנציאל מזכה כלשהו, היכול להקים ספק לטובת המערערת.

אשר לסרטון, המדובר בסרטון קצר בן מספר שניות, במסגרתו נראה המתלון הולך לבדו על מדרכה. אמנם המתלון נראה הולך רגיל, אך אין בכך כדי לכרסם מאמינות עדותו לגבי התאונה, שכן לא נטען שבתאונה נגרמה לו חבלה חמורה או חבלה של ממש, או כי הוא לא יכל ללכת בעקבותיה; ולדברי המתלון בעדותו, לאחר התאונה הוא הרגיש בסדר, הצליח לדרוך על הרגל, למחרת צילם את האדמומיות ברגל, ועבר צילום שנמצא תקין, ורק לאחר כשבועיים חש כאב, והחל לעבור טיפולים פיזיותרפיים (עמ' 27 לפרוטוקול). בנוסף, אין בעולה מהסרטון כדי לשלול את גרסת עדי התביעה, כי שוורץ היה עד לתאונה, שכן לדברי המתלון, מיד לאחר התאונה שוורץ הלך, לבקשתו, להביא את הרכב (עמ' 29).

אשר לפלט מחקר התקשורת, הפנתה המערערת לשתי שיחות שביצע שוורץ ביום האירוע - בשעה 16:36:51 אז אוכן באזור בת ים, ובשעה 20:56:14 אז אוכן באזור תל אביב; וטענה כי יש בהן כדי להצביע על כך שהעד לא יכול היה להיות באשדוד בעת האירוע. גם לגבי ראיה זו, לא מצאתי כי היא מקימה ספק סביר לטובת המערערת - האירוע התרחש באשדוד בסמוך לשעה 19:00, ובהתחשב במרחק בין אשדוד לאזור המרכז, אין בכך שהעד שהה באזור בת ים כשעתיים וחצי לפני האירוע, ובאזור תל אביב כשעתיים לאחר האירוע, כדי להפריך את גרסתו כי שהה באשדוד בסמוך לשעת האירוע; וכאמור, נתונים אלו כלל לא הוטחו בפני שוורץ במסגרת חקירתו הנגדית, על מנת שיוכל לתת להם הסבר. עוד יוער, כי במסגרת עדותה בבית המשפט, רמזה המערערת כי מיד לאחר האירוע התקשר המתלון לשוורץ (עמ' 35 ש' 6-7), טענה שהופרכה ע"י פלט השיחות, ממנו עולה כי השניים שוחחו באותו יום רק בשעות 15:25 ו-16:36.

לאור כל האמור, לא מצאתי כל עילה להתערב בממצאי בית המשפט קמא, ועל כן הערעור על הכרעת הדין נדחה.

על אף שהמערערת כלל לא התייחסה במסגרת הערעור לגזר הדין, אציין, כי לא מצאתי מקום להתערב גם בו. הגם שמצאתי כי בית המשפט קמא שגה באופן יישום תיקון 113 לחוק העונשין, שכן התייחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה גם במסגרת קביעת המתחם (וגם בעת גזירת הדין בתוך המתחם, לא ערך אבחנה מלאה בין הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לאלו הקשורות בביצוע העבירה); הרי שבסופו של דבר, מתחם העונש ההולם שנקבע, סביר לנסיבות המקרה.

עונש הפסילה בפועל שהוטל על המערערת, הוא למעשה עונש המינימום הקבוע בחוק, למי שגרם ברשלנותו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם, מבלי שניתן משקל לנסיבה המחמירה של פגיעה בהולך רגל על מעבר החציה; והוא מגלם את התחשבותו של בית המשפט קמא בנסיבותיה האישיות המורכבות של המערערת, בחלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, ובעברה הלא מכביד. גם העונשים הנוספים שהוטלו על המערערת מצויים ברף נמוך יחסית, ולא ניתן לומר כי הם מחמירים עם המערערת.

לאור כל האמור, אני דוחה את הערעור.

המזכירות תעביר העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ג אלול תשע"ט, 23 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.

גילת שלו, שופטת